

P R O C E D U R A				Nr procedury	2
				Strona: 1	Stron: 5
ZASADY DYPLOMOWANIA Z OBOWIĄZKIEM REALIZACJI PRACY DYPLOMOWEJ				Wydanie:	III
				Data	16.07.2020
	Zespół	Stanowisko	Imię i Nazwisko	Data	Podpis
Opracował	Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia	-	-	10.07.2020	
Sprawdził	-	Przewodnicząca WZdsJK	dr hab. inż. Magdalena Stanek, prof. PBŚ	11.07.2020	
Zatwierdził	-	Dziekan WHiBZ	Prof. dr hab. inż. Marek Adamski	15.07.2020	

1. Cel procedury dyplomowania

Celem procedury jest zapewnienie prawidłowego procesu dyplomowania realizowanego na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Politechniki Bydgoskiej.

2. Zakres procedury dyplomowania

Procedura obowiązuje na wszystkich kierunkach kształcenia realizowanych na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Politechniki Bydgoskiej, zgodnie z obowiązującymi planami studiów. Procedura nie obowiązuje studentów I stopnia studiów stacjonarnych na kierunku Inspekcja Weterynaryjna i Zoofizjoterapia, którzy rozpoczęli kształcenie od roku akademickiego 2019/2020, dla których studia kończą się egzaminem inżynierskim, bez realizacji pracy dyplomowej. Opracowana procedura stanowi uzupełnienie procedur zawartych w Księdze Zarządzania Jakością Kształcenia Politechniki Bydgoskiej.

3. Zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za realizację procedury

- Kierownicy komórek organizacyjnych Wydziału odpowiadają za zgłaszanie tematów prac dyplomowych wraz z propozycją Recenzentów wyłanianych zgodnie z wymogami zawartymi w rozdz. 4.2. niniejszej Procedury Dyplomowania.
- Rady Programowe odpowiadają za zgodność tematów prac dyplomowych z kierunkiem kształcenia oraz za właściwy dobór Promotorów i Recenzentów.
- Rady Programowe zatwierdzają tematy prac dyplomowych oraz Promotorów i Recenzentów.
- Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia odpowiada za przeprowadzenie kontroli wybranych prac dyplomowych po zakończonym egzaminie dyplomowym.
- Prodziekan ds. Kształcenia i Spraw Studenckich odpowiedzialny jest za nadzór nad realizacją niniejszej procedury.

4. Tryb postępowania procesu dyplomowania

- Przekazanie przez Kierowników komórek organizacyjnych Wydziału tematów prac dyplomowych wraz z propozycją Recenzentów do zaopiniowania przez Radę Programową (*Załącznik nr 1.*).
- Zatwierdzenie proponowanych tematów prac dyplomowych wraz z Recenzentami przez Rady Programowe oraz Prodziekana ds. Kształcenia i Spraw Studenckich.
- Umieszczenie proponowanych tematów prac dyplomowych na stronie internetowej Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Politechniki Bydgoskiej.
- Wybór tematów prac przez studentów oraz realizacja pracy (warunki i tryb przygotowania prac dyplomowych zawiera §34 Regulaminu Studiów https://www.utp.edu.pl/images/organizacja_dydaktyki/457_2021_2022_U1_Zal_1_1.pdf
- Przekazanie przez Promotorów do dziekanatu, wykazu dyplomantów wraz z wybranym tematem pracy dyplomowej, poświadczonym podpisem studenta (*Załącznik nr 4.*).
- Wprowadzenie gotowej pracy do systemu APD i dokonanie recenzji <https://apd.utp.edu.pl/documents/welcome/> (warunki zgłaszania prac dyplomowych do systemu APD zawarte są w §35 Regulaminu Studiów).
- Przystąpienie do egzaminu dyplomowego (warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego oraz szczegółowe zasady przebiegu egzaminu dyplomowego zawarte są w §37 i 38 Regulaminu Studiów).
- Kontrola wybranych prac dyplomowych po zakończonym cyklu obron (*rozdz. 6 Procedury Dyplomowania*).

4.1. Zgłaszanie tematów prac dyplomowych

Tematy prac dyplomowych proponowane są przez nauczycieli akademickich. Temat pracy dyplomowej student powinien podjąć przed końcem zajęć dydaktycznych w semestrze poprzedzającym ostatni semestr studiów. Temat pracy dyplomowej musi być zgodny z kierunkiem studiów (pkt.10, §34 Regulaminu Studiów). Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania studenta, możliwości uczelni, a także potrzeby gospodarcze regionu i kraju. W przypadku gdy student otrzymuje stypendium fundowane, zawarł umowę przedwstępną lub jest pracownikiem zakładu pracy, należy uwzględnić również potrzeby danego zakładu (pkt. 11, §34 Regulaminu Studiów).

Na tym etapie procesu dyplomowania wymagane jest zamieszczenie następujących informacji (wg *Załącznika nr 1.* do niniejszej Procedury Dyplomowania):

- temat pracy w języku polskim i angielskim,
- cel pracy,
- forma pracy (np.: eksperymentalna, ankietowa, projektowa, studium przypadku, przeglądowa),
- krótki zarys metodyczny,
- stopień/tytuł naukowy, imię i nazwisko Promotora,
- komórka organizacyjna Wydziału, w której jest realizowana praca,
- stopień/tytuł naukowy, imię i nazwisko proponowanego Recenzenta.

Po dokonaniu wstępnej weryfikacji tematów prac dyplomowych zaproponowanych przez nauczycieli akademickich, Kierownicy komórek organizacyjnych Wydziału przekładają tematy do dalszego procedowania zgodnie z pkt. 4 niniejszej Procedury Dyplomowania.

4.2 Weryfikacja doboru Promotorów i Recenzentów prac dyplomowych

Weryfikacji doboru Promotora i Recenzenta dokonują Kierownicy komórek organizacyjnych Wydziału, a zatwierdzają to Rady Programowe oraz Prodziekani ds. Kształcenia i Spraw Studenckich. Nauczyciel akademicki może być Promotorem co najwyżej 10 prac dyplomowych na wszystkich kierunkach kształcenia, w jednym roku akademickim, jednakże w trosce o najwyższą jakość prac dyplomowych zaleca się ograniczenie promotorstwa do niezbędnego minimum.

- Promotorem pracy dyplomowej powinna być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora i legitymująca się odpowiednimi kompetencjami.
- Osoby z tytułem zawodowym magistra/lekarza weterynarii mogą kierować pracami dyplomowymi licencjackimi i inżynierskimi w przypadku co najmniej 3-letniego zatrudnienia w uczelni w charakterze nauczyciela akademickiego, względnie posiadania co najmniej 5-letniego doświadczenia w danym zawodzie, za zgodą Prodziekana ds. Kształcenia i Spraw Studenckich (pkt. 9, §34 Regulaminu Studiów).
- Dziekan może wyrazić zgodę na przydzielenie do pracy dyplomowej realizowanej na kierunku Zootechnika, specjalność Fizjoterapia Zwierząt konsultanta merytorycznego, którym powinien być lekarz weterynarii z uprawnieniami fizjoterapeuty.
- Dziekan w uzasadnionych przypadkach może wyrazić zgodę na wykonywanie pracy dyplomowej pod kierunkiem specjalisty z odpowiednimi kompetencjami, który nie jest zatrudniony na Politechnice Bydgoskiej i posiada co najmniej stopień naukowy doktora.
- Recenzentem pracy dyplomowej powinien być profesor tytularny lub pracownik ze stopniem naukowym dr hab. z odpowiednimi kompetencjami.
- Recenzentem pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy co najmniej doktora, wyznaczony przez Prodziekana ds. Kształcenia i Spraw Studenckich (pkt. 13, §34 Regulaminu Studiów).

5. Wymagania stawiane pracom dyplomowym

Praca inżynierska lub magisterska przygotowywana na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt jest dziełem i powinna stanowić opracowanie złożone w formie papierowej i elektronicznej. Praca dyplomowa może być również zrealizowana na podstawie samodzielnego artykułu opublikowanego w czasopiśmie naukowym zawierającym współczynnik wpływu *Impact Factor* (IF). Dopuszcza się obronę na bazie artykułu wieloautorskiego, w którym dyplomant posiada co najmniej 60% udziału autorskiego.

Dopuszcza się następujące formy prac dyplomowych:

- **prace dyplomowe inżynierskie:**
 - praca eksperymentalna,
 - praca ankietowa,
 - praca projektowa,
 - studium przypadku.
- **prace dyplomowe magisterskie:**
 - praca eksperymentalna,
 - studium przypadku (dopuszcza się tą formę pracy dla dyplomantów kierunku Zootechnika, specjalność Fizjoterapia Zwierząt),
 - praca ankietowa (dopuszcza się tą formę pracy, jednak musi zawierać dogłębną analizę statystyczną),

- praca przeglądowa (w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się tą formę pracy, jednak musi ona stanowić dogłębną analizę piśmiennictwa krajowego i/lub zagranicznego, w szczególności opublikowanego w ostatnich 10 latach i znajdującego się w bazie *Scopus* lub *Web of Science*). Praca ta musi zawierać syntezę zebranych wiadomości, własne przemyślenia, komentarze i wnioski, co będzie świadczyć o wartości naukowej pracy i umiejętnościach analitycznych dyplomanta.

6. Okresowa kontrola prac dyplomowych po zakończonym egzaminie dyplomowym

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonuje wyboru co najmniej 50% prac dyplomowych w celu ich kontroli – dwukrotnie w ciągu roku, tj. po zakończonym cyklu obron prac dyplomowych – w kwietniu i październiku. Wybrane prace zostają ocenione przez członków Rady Programowej danego kierunku pod względem merytorycznym, formalnym i edytorskim (wg *Załącznika nr 2.*).

7. Program naprawczy

W przypadku stwierdzenia odstępstw od wymagań stawianych pracom dyplomowym realizowanym na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia wnioskuję do Prodziekana ds. Kształcenia i Spraw Studenckich o przeprowadzenie rozmowy z Promotorem i/lub Recenzentem.

Kolejne zastrzeżenia skutkują ograniczeniem liczby prac dyplomowych promowanych przez danego nauczyciela akademickiego i/lub ograniczeniem wykonywania recenzji w następnym roku akademickim, na wniosek Prodziekana ds. Kształcenia i Spraw Studenckich. Ponadto, podczas najbliższej kontroli, każda praca dyplomowa zrealizowana pod kierunkiem negatywnie ocenionego Promotora i/lub Recenzenta będzie obowiązkowo poddana weryfikacji przez Radę Programową.

W przypadku wystąpienia dalszych nieprawidłowości, tj. niezadawalające postępy podczas realizacji pracy i/lub nierzetelnie wykonane recenzje, skutkujących kolejną negatywną oceną, Dziekan na wniosek Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia zawiesza możliwość promowania i/lub recenzowania prac dyplomowych przez nauczyciela akademickiego do odwołania.

8. Wymogi merytoryczne i edytorskie dla prac dyplomowych

Wymogi merytoryczne i edytorskie stawiane dla prac inżynierskich i magisterskich realizowanych na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Politechniki Bydgoskiej zawarte są w *Załączniku nr 3.*

9. Egzamin dyplomowy

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją, której przewodniczy Prodziekan ds. Kształcenia i Spraw Studenckich albo upoważniony przez niego nauczyciel akademicki ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego. Oprócz przewodniczącego w skład komisji wchodzi: Promotor i Recenzent (pkt. 1, §38 Regulaminu Studiów). Na członka komisji egzaminacyjnej Prodziekan ds. Kształcenia i Spraw Studenckich może powołać konsultanta merytorycznego, przedstawiciela Rady Programowej danego kierunku lub przedstawiciela Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, posiadających prawo zadawania pytań podczas egzaminu.

- Egzamin dyplomowy inżynierski składa się z:
 - prezentacji przez studenta najważniejszych treści pracy dyplomowej,
 - dyskusji na temat zrealizowanej pracy dyplomowej,
 - odpowiedzi studenta na pytania komisji, z których dwa powinny dotyczyć treści kształcenia związanych z kierunkiem studiów, w tym jedno jest losowane z puli pytań dostępnych na stronie internetowej; trzecie pytanie powinno obejmować zakres wiedzy związany z tematem pracy dyplomowej.
- Egzamin dyplomowy magisterski składa się z:
 - prezentacji przez studenta najważniejszych treści pracy dyplomowej,
 - dyskusji na temat zrealizowanej pracy dyplomowej,
 - odpowiedzi studenta na trzy pytania komisji, z których jedno dotyczy treści kształcenia związanych z kierunkiem studiów, a dwa obejmują problematykę związaną z tematyką pracy dyplomowej.

Warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego oraz szczegółowe zasady przebiegu egzaminu dyplomowego zawarte są w §37 i 38 Regulaminu Studiów.

10. Egzamin dyplomowy w trybie zdalnym

W sytuacjach wyjątkowych egzamin dyplomowy przeprowadzany jest w formie zdalnej uwzględniając wszystkie wytyczne określone w niniejszej procedurze dyplomowania oraz w odpowiednim zarządzeniu Rektora obowiązującym w danej chwili.